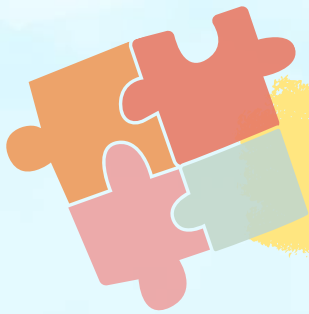

PREPORUČENE SMJERNICE ZA OBRAZOVANJE O KLIMATSKIM PROMJENAMA

SURADNJA

- Uključite roditelje i druge sudionike u svoj ekološki obrazovni program, učinite ih partnerima, te organizirajte radionice s roditeljima kako biste ih što više angažirali. Zajedno učite i dijelite znanja.
- Održavajte informativne sastanke sa svim djelatnicima vrtića (od uprave do čistačica) o provođenju aktivnosti u vrtiću vezanih za klimatske promjene.
- Zajedno sa djecom kreirajte listu mogućih sporazuma, uzimajući u obzir njihovo mišljenje i osiguravajući im aktivno sudjelovanje u procesu.
- Organizirajte Eko patrolu u svom vrtiću. Potaknite djecu da djeluju odgovorno, brinući o tome da su svjetla ugašena kada se ne koriste, da se voda štedljivo upotrebljava i da se predmeti odlažu u pravilne spremnike za recikliranje.
- Održavajte informativne sastanke s kolegama o postupcima koje provodite u vrtiću vezanim za klimatske promjene, postavite ciljeve pomoću S.M.A.R.T. metode. Neka vam ciljevi budu S (Specific) specifični, M (Measurable) mjerljivi, A (Achievable) dostižni, R (Realistic) realni i T (time bound) pravovremeni. Zatražite pomoć i podršku od uprave vrtića/ravnatelja. Raspodijelite zadatke.
- Organizirajte dane otvorenih vrata u vrtiću kako bi roditelji i zajednica imali priliku vidjeti u praksi edukaciju za klimatske promjene.
- Pokrenite dane bez otpada jednom u mjesecu, a kasnije jednom tjedno.
- Kada organizirate događanja ili proslave s roditeljima i djecom, pokušajte biti svjesni svog ugljičnog otiska (ne koristite balone, prerađenu hranu, bombone, jednokratnu plastiku ili kartonske čaše i tanjuri itd.).
- Razmotrite organizaciju termina za sadnju drveća tijekom godine.
- Smanjite svoj utjecaj na okoliš odabirom proizvoda i usluga tvrtki, obrta, trgovina koje odgovorno koriste resurse i predane su smanjenju svojih emisija plinova i otpada.

ENERGIJA

Voda

1. Skupljajte kišnicu za zalijevanje biljaka ili ponovno upotrijebite vodu.
2. Zatvorite vodu dok šamponirate ruke.
3. Brzo se tuširajte ili se tuširajte umjesto kupke.
4. Izračunajte količinu vode koja se u dječjem vrtiću koristi za kuhanje, čišćenje itd. i razmislite kako bi se to moglo svesti na minimum.
5. Saznajte postoje li načini da vaš vrtić sakupi otpadnu vodu i ponovno je upotrijebi ili usmjeri u vrt putem filtracije.

Struja

1. Gasite svjetla kada ih ne koristite.
2. Isključite električne uređaje iz utičnice kada se ne pune.
3. Koristite ventilatore umjesto klima uređaja.
4. Ako je klimatizacija neizbježna, pobrinite se da su prozori zatvoreni kako bi se energija iskoristila efikasno.
5. Poboljšajte izolaciju u svom vrtiću kako biste spriječili gubitak topline tijekom zime.
6. Razmislite o učinkovitim, energetske i održivim načinima grijanja i hlađenja vrtića.
7. Popravite kućanske i elektroničke uređaje umjesto da kupujete nove.
8. Pravilno odlažite elektronički otpad.
9. Ako je moguće, razmislite o prelasku na obnovljive izvore energije kao što su vjetar ili sunce.

ODJEĆA

- Svakodnevno provodite vrijeme na otvorenom u prikladnoj odjeći uz skandinavsku izreku „Ne postoji loše vrijeme samo neprikladna odjeća”.
- Odaberite kupovinu u dućanima rabljene odjeće umjesto kupnje u brendiranim trgovinama.
- Pokušajte stvoriti kolekciju odjeće za vanjsku i unutarnju upotrebu koja se u vrtiću može koristiti kao rezervna odjeća. Kad djeca prijeđu iz vrtića u školu, odjeća koju su prerasli može se dodati u ove kolekcije.
- Potaknite susrete za razmjenu odjeće.
- Smanjite potrošnju i ako morate kupovati, učinite to putem održive kvalitetne odjeće poput lana, konoplje, eko-tinte itd.
- Imajte na umu gdje i kako je odjeća izrađena te njezin ugljični otisak. Radije kupujte u lokalnoj trgovini.
- Prenamijenite staru odjeću (rukavice za pećnicu, torbe itd.).

PRIJEVOZ

- Ako je moguće, neka roditelji pješače ili biciklom dovode djecu do vrtića, te se radije koriste javnim prijevozom ili putuju zajedno s drugim roditeljima.
- Kada putujete u inozemstvo, umjesto aviona izaberite vlakove, autobuse i trajekt.
- Ako su letovi neizbježni, razmislite o davanju doprinosa za nadoknadu svoje emisije ugljika (posadite drvo, platite porez na ugljik itd.)
- Odaberite hodanje ili vožnju biciklom na kraće udaljenosti.

KUĆANSTVO/DJEČJI VRTIĆ HIGIJENA

- Kupite/izradite/koristite biorazgradive potrepštine za čišćenje, npr. za pranje rublja, čišćenje podova, perilicu suđa itd.
- Educirajte se o čišćenju bez kemikalija, koje je dalo mnogo dobrih rezultata i u čišćenjima vrtića.
- Pokažite djeci kako štedljivo koristiti toaletni papir.

HRANA

- U svakodnevni jelovnik uvrstite suho i svježe voće i povrće. Birajte namirnice koje su lokalne, organske, sezonske i netretirane pesticidima.
- Kreirajte vrtićki jelovnik baziran na više povrća, a manje mesa.
- Zasadite vrtove ili uzdignute gredice u dvorištu vrtića sa povrćem, biljem, voćem i iskoristite ih kada narastu. Tijekom hladnijih mjeseci razmislite o staklenicima za produljenje vegetacijske sezone.
- Radije uzgajajte različite vrste bilja nego samo jedne te izbjegavajte kemijska gnojiva.
- Napravite sjemenske knjižnice i rasadnik sadnica u dječjem vrtiću.
- Uputite djecu da stavljaju male količine na tanjur i da uzimaju koliko im je potrebno, kako bi smanjili ostatke hrane i ne zaboravite učiniti isto.
- Potaknite djecu da preuzmu aktivnu ulogu u vrtlarstvu i pružite im iskustvo te mogućnost poboljšanja vještina uzgoja vlastitog povrća.
- Kompostirajte u dvorištu vrtića za stvaranje vlastitog humusa.
- Kompostirajte ostatke hrane (npr. kompostiranjem uz pomoć glista, vruće kompostiranje, bokashi kompostiranje) kako bi se koristila kao gnojivo.

8 R-OVA ODRŽIVOSTI

Mnogo je svakodnevnih načina i navika koje možemo ugraditi u vrtić. I one najmanje stvari koje se poduzimaju kako bi se živjelo na održiviji način imaju utjecaja i dugoročno će stvoriti pozitivne promjene. Evo nekoliko savjeta i primjera koje odgojitelji mogli primijeniti dok obavljaju svoj svakodnevni posao.

1. Razmisli (Treba li vam stvarno? Kako bi bilo da potražite druge opcije?)

Dajte prednost kvaliteti tako što ćete obaviti preliminarno istraživanje za sve vrste materijala koji se isporučuju vrtiću, ne praveći nepotrebne troškove.

2. Odbijte (Odbijte konzumaciju što je više moguće.)

Sjetite se pravila od 7 sekundi, kada nađete nešto u trgovini, držite to u ruci 7 sekundi i pitajte se; treba li mi ovo stvarno, postoji li još nešto što mogu iskoristiti ili mogu li to sam proizvesti.

3. Ponovno upotrijebite (Kako ovo mogu ponovno učiniti korisnim?)

Skupljajte papirnate role i plastične čepove za izradu slika, igra ili nekih igračaka. Dijelite i posuđujte slikovnice i igračke. Napravite malu knjižnicu na ulazu u vrtić za razmjenu igračaka. Ponovno upotrijebite papire za likovne aktivnosti i crtanje.

4. Smanjite (koristite manje, posudite umjesto da kupite)

Smanjite plastične vrećice i papirnate ručnike. Koristite ploče za crtanje koje se mogu čistiti i aktivnosti s pijeskom kako biste smanjili rasipanje papira. Posudite potrebne stvari iz drugih vrtića.

5. Reciklirajte (Gdje ovo ide?)

Razvrstajte materijale u odgovarajuće spremnike. Reciklirajte materijale kao što su staklo, metal, plastika, karton, papir u spremnike u vašem vrtiću. Također možete napraviti svoj vlastiti papir iz starih novina/rabljenih papira.

6. Popravite (popravite umjesto da bacite)

Umjesto da bacite, popravite igračke, namještaj, sprave i edukativne materijale.

7. Prenamijenite (Kako ovo mogu koristiti za drugu svrhu?)

Prenamijenite stari namještaj, pretvorite stare majice u torbe, koristite stare lonce i tave za igru u blatu, kuhinji u dvorištu vrtića.

8. Kompostiranje (Vratite natrag zemlji)

Dopustite da se organski otpad kao što su ostaci hrane ili pokošena trava, lišće itd. kompostira, pretvoriti u dodatak tlu bogat hranjivim tvarima.

PROJECT PARTNERS

This project 'EMPOWERING YOUNG CHILDREN TO ACT ON CLIMATE CHANGE' 2021-2-FI01-KA210-SCH-000051088 was co-funded by the Erasmus+ programme of the European Union. Note that the European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

